

Sygn. akt III CNP 8/21

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z powództwa G. C., A. Z. i A. G.
przeciwko M. P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 czerwca 2021 r.,
na skutek skargi Fundacji "C." z siedzibą w S.
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 13 czerwca 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

odrzuca skargę

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 czerwca 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...), w sprawie o zapłatę, z powództwa G.C., A.Z. i A.G. przeciwko M.P. na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 31 stycznia 2019 r. zmienił zaskarżone rozstrzygnięcie, w szczególności, w ten sposób, że zasądził od M.P. na rzecz powodów solidarnie kwotę 3.185,53 zł (trzech tysięcy stu osiemdziesięciu pięciu złotych pięćdziesięciu trzech złotych) wraz z należnymi odsetkami.

Od powyższego orzeczenia pozwana, reprezentowana przez Fundację „C.” z siedzibą w S., wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, zarzucając Sądowi II instancji naruszenie przepisów

prawa materialnego poprzez ich błędne zastosowanie tj.: art. 510 k.c.; art. 369 k.c. oraz art. 6 k.c. W dalszej kolejności skarżąca wskazała, że zaskarżony wyrok Sądu II instancji jest niezgodny z wyżej wskazanymi przepisami, a wzruszenie zaskarżonego rozstrzygnięcia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. W ocenie M. P. poprzez wydanie zaskarżonego wyroku doznała szkody, gdyż „orzeczenie Sądu stanowiące tytuł egzekucyjny po zaopatrzeniu go w klauzulę wykonalności będzie podstawą do egzekucji powyższych należności z majątku pozwanej, co znacznie wpłynie na jej obecną sytuację finansową, a przez uiszczenie zasądzonych kwot poniesie ona szkodę”.

Konkludując skarżąca wniosła o stwierdzenie przez Sąd Najwyższy niezgodności z prawem zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest, co do zasady, dopuszczalna tylko wtedy, gdy zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Wymaganie to wynika z przyjętego przez ustawodawcę założenia, że odpowiedzialność majątkowa Skarbu Państwa przewidziana w art. 77 Konstytucji i art. 417¹ § 2 k.c. może wchodzić w grę tylko wtedy, gdy strona poszkodowana uczyniła wszystko co możliwe, aby nie dopuścić do powstania szkody. Innymi słowy, obowiązkiem strony jest wykorzystanie wszystkich istniejących w systemie instytucji prawnych i dopiero ich bezskuteczność lub brak może, w razie wystąpienia szkody, uzasadniać odpowiedzialność Skarbu Państwa. Pogląd ten koresponduje z założeniem, że demokratyczne państwo prawne, powinno wymagać od członków tej wspólnoty tj.: obywateli, dbałości o swoje prawne interesy i partycypowania w dostarczanych przez prawo środkach, w szczególności środkach zaskarżenia.

Przepis art. 424⁵ § 1 k.p.c. wprowadza sześć koniecznych elementów konstrukcyjnych skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Każdy z nich ma charakter samoistny, a pominięcie lub nieprawidłowe skonstruowanie choćby jednego z nich powoduje, że skarga jest dotknięta istotną wadą (tzw. brak istotny), nienaprawialną w trybie właściwym dla usuwania braków

formalnych i podlega odrzuceniu (por. np.: postanowienie SN z dnia 23 kwietnia 2015 r., V CNP 56/14, niepubl.). Do wymagań tych należy, w szczególności, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.) i wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto, gdy skargę wniesiono, stosując art. 424¹ § 2, że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi (art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.). Jak wynika z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody nie polega na przytoczeniu samych twierdzeń o jej zaistnieniu (por. postanowienie SN z dnia 25 lipca 2006 r., III CNP 40/06, niepubl.). Składając oświadczenie, że szkoda już wystąpiła, skarżący musi wskazać czas jej powstania, postać, rozmiar i adekwatny związek przyczynowy między tak określoną szkodą a zaskarżonym wyrokiem (por. postanowienia SN: z dnia 7 kwietnia 2009 r., II CNP 1/09, niepubl.; z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006/7-8, poz. 140). To oświadczenie powinno być uwiarygodnione przez powołanie i przedstawienie dowodów, jak również innych środków, nieuznawanych przez kodeks za dowody (zob. postanowienia SN: z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006/1, poz. 16; z dnia 23 marca 2006 r., IV CNP 23/06, niepubl.). Zarówno twierdzenia o szkodzie, jak i środki przedstawione w celu uprawdopodobnienia wystąpienia szkody są oceniane w świetle zasad logiki oraz doświadczenia życiowego (postanowienie SN z dnia 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, Nr 7–8, poz. 141) i mają prowadzić do wniosku, że szkoda wystąpiła już w chwili wnoszenia skargi. Możliwość wystąpienia szkody w przyszłości czyni skargę niedopuszczalną. W chwili wniesienia skargi szkoda musi już istnieć i nie wystarczy zagrożenie jej wystąpieniem czy też jedynie powołanie się na jej znikomy lub symboliczny rozmiar. Skarga nie ma bowiem na celu zapobieżenia szkodzie ani przyznania satysfakcji moralnej skarżącemu (por. postanowienia SN: z dnia 11 stycznia 2006 r., II CNP 13/05, OSNC 2006, Nr 6, poz. 110; z dnia 27 sierpnia 2008 r., II CNP 43/08, niepubl.). Tymczasem, jak wynika z akt sprawy, skarga wniesiona przez pozwaną nie spełnia tych wymogów. Otóż tytułem uprawdopodobnienia zaistnienia szkody skarżąca poprzestała na wzmiance sprowadzającej się do prognozy na przyszłość, iż wobec

zasądzenia przez Sąd Apelacyjny w (...) zaskarżonym wyrokiem kwoty 3.185,53 zł (trzech tysięcy stu osiemdziesięciu pięciu złotych pięćdziesięciu trzech złotych) wraz z należnymi odsetkami obciążającej skarżącą „orzeczenie Sądu stanowiące tytuł egzekucyjny po zaopatrzeniu go w klauzulę wykonalności będzie podstawą do egzekucji powyższych należności z majątku pozwanej, co znacznie wpłynie na jej obecną sytuację finansową, a przez uiszczenie zasądzonych kwot poniesie ona szkodę”. Wzmianka ta w jakikolwiek sposób nie spełnia jednak standardów stawianych elementowi konstrukcyjnemu skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, o którym mowa w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., przewidzianych obszernym orzecznictwem Sądu Najwyższego powołanym przykładowo powyżej.

Mając powyższe na uwadze, skarga o stwierdzenie niezgodności prawomocnego wyroku z prawem, która nie zawiera odniesienia do wskazanych okoliczności podlega odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

jw